

Az ölelő-kártya mint nevelési eszköz

A Nagycsaládosok Országos Egyesületének nemzetépítő feladatai

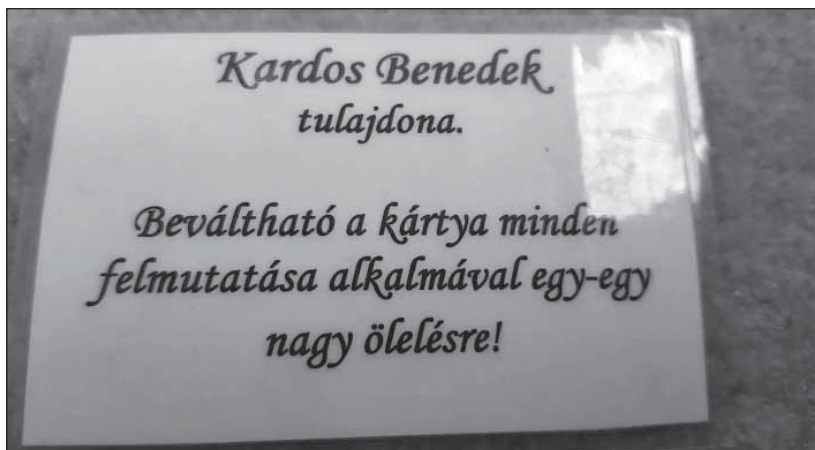
Három szervezet kötött együttműködési megállapodást idén februárban: a Nagycsaládosok Országos Egyesülete (NOE), a Nemzeti Művelődési Intézet és a Népfőiskola Alapítvány. A közös értékekről és célokról, a NOE elnökét, Kárdosné Gyurkó Katalint kérdeztem.

A megállapodás preambulumban ez áll: „A családok a kultúra, a helyi értékek, a hagyományok elsődleges közvetítői, a generációk közötti párbeszéd folytonosságának fenntartói” – idézi az elnök asszony. Gyermekként a családban kapott mintákat hordozza magában az ember, s egyáltalán nem mindegy, hogy ott magába szívja-e a magyar kultúra és a művészetek iránti érdeklődést.

A kultúra minőségi ideje

A NOE tagjai közé tizenkét-ezer-ötszáz család tartozik, így nagyon nagy az igény, hogy minél sokrétűbb, s minél több alkalomra kiterjedő lehetőségekhez jussanak a családok kulturális téren. A közművelődési szakembereknek is fontos, hogy minél több gyermekhez, fiatalhoz jussanak el programjaik, valamint az általuk közvetített értékek. Ismerve a tagság családjainak átlagos gyermekszámát, nyugodtan mondhatom, hogy közel negyvenezer tizennyolc év alatti fiatal tartozik közénk. Tulajdonképpen – mi nagycsaládosok

– egy jól körülírható célcsoportja vagyunk a kultúráközvetítőknek. Hozzáteszem, hálás célcsoportja. Az általunk működtetett e-mailes kultúracímlistán napi gyakorisággal osztunk meg programlehetőségeket, színházi, irodalmi, zenei programokat, s bizony, a kedvezményes vagy épp ingyenes jegyek pillanatok alatt elfogynak a vidéki programokra éppúgy, mint a fővárosiakra. Nagyon nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy minél több partnerre találjunk a szabadidő-eltöltés területén. Sikerült megállapodnunk – többek között – a nemzeti parkokkal és a Tudományos Ismeretterjesztő Társulattal is, melynek köszönhetően tagjaink

kedvezményesen fizethetnek elő tudományos és ismeretterjesztő lapokra. Az egészségkultúra területén is számtalan együttműködést alakítottunk ki, a védőnőktől a magánkórházakig. A megállapodás kapcsán kiemelném, hogy mind logisztikailag, mind anyagi vonatát tekintve fontos, hogy minél több kedvezményes kulturális lehetőség váljon elérhetővé, hiszen mind a gyermekek, mind pedig a szülők számára lényeges, hogy minőségi időt tölthessenek egymással, s erre a kultúra a legalkalmasabb. Nem mellékes szempont az sem, hogy a magyar kultúra, például a népzenei és néptánc hagyomány olyan gazdag, s olyan értékes, hogy ennek megismerése nem csupán magyarságunk megőrzése, de méltó megélése szempontjából is alapvető. Alapításunk óta valljuk, hogy a NOE-nek nemzetépítő feladata van, s ehhez a kultúra eredendően hozzá tartozik.

Levelekkel, klubbal

– *Személy szerint miért tartotta fontosnak az együttműködést a Nemzeti Művelődési Intézettel?*

– Több személyes ok miatt is fontosnak tartom ezt az együttműködést. Egyrészt hiszek abban, hogy a családon belüli köteléket is erősíti a közös élmény, s ennek hatására mind a szülők közti kapcsolat, mind a gyermeknevelés minősége javulhat. Egy olyan világban, amelyben szinte mindenki időhiánnyal küzd, nagyon fontos, hogy minőségi időt tölthessenek egymással a családok. Számomra meghatározó volt Czövek Olivér lelkipásztor családjának példája gyermekeimben, Vecsésen. A kultúra azonban nemcsak a pillanatnyi élménnyel gazdagítja az embert, hanem az általa közvetített értékekkel: az emberi és nemzeti tudat megalapozásával, a személyes és közösségi identitás meg-

erősítésével is. Másrészt természetesen öröm számomra, hogy a Népfőiskola Alapítvány, amellyel már nagyon régóta ápolunk kiváló kapcsolatot, immár hivatalos formában is a partnerünk. Vezetőképzőket, szakmai programokat tartottunk már náluk, s most, még szorosabbra fonjuk kapcsolatunkat. Családi kötődés, hogy a néptánc az én gyermekeim életének is része.

– *Melyek az együttműködés konkrét pontjai?*

– A megállapodás egyrészt szakmai, másrészt kommunikációs együttműködésre vonatkozik. Mindkét esetben lényeges elem a folyamatosság. A NOE 1987 óta komoly szakértői gárdával képviseli a családok érdekeit, s folyamatosan együttműködünk más szakmai szervezetekkel és intézményekkel. Kommunikációs felületeink is igen sokrétűek: a már említett kultúralistán túl tizenkétezer-ötszáz példányban juttatjuk el ingyenesen NOE Levelek című magazinunkat a családokhoz, amely havonta jelenik meg. Ugyanennyi családhoz jut el kéthetente kiküldött hírlevelünk is. A közösségi médiában egyik oldalunk tizenhatezer, az általunk

létrehozott „Nagycsaládos Szülők Klubja” csoport pedig tizenháromezer követőt tudhat magáénak. Mi ezekkel, s tagjaink lelkesedésével járulunk hozzá a megállapodás sikeréhez. Ezért is örülünk, hogy most a Szín olvasói előtt is bemutatkozhatunk.

Az ország minden szegletében

Hogy a konkrétumokra térjek: kölcsönösen vállaltuk, hogy nyomtatott és online folyóiratunkban, kiadványainkban egymás tevékenységét érintő írásokat, valamint egymásnak ajánlott szerzőktől publikációkat jelentetünk meg – sorolja Kardosné Gyurkó Katalin. Emellett közreműködünk a fiatal generáció bevonására és figyelemfelkeltésére irányuló pályázatok kiírásában és megvalósításában, sőt vállaltuk, hogy a döntés-előkészítés során véleményezzük a családok bevonására, elérésére irányuló szakmai folyamatokat, és partnereinknél a családbarát munkahely kialakítására irányuló intézkedéseket is. Abban is megállapodtunk, hogy a tevékenységéhez illeszkedő konferen-

Generációk együtt

Kézműves foglalkozás az egyik NOE rendezvényen

ciákra, tudásmegosztó alkalmakra lehetőség szerint előadókat delegálunk. Örömünkre, a Nemzeti Művelődési Intézet vállalta, hogy országos jótékonyági kampányban adománygyűjtő pontokat biztosít megyei igazgatóságaiban, és a jótékonyági kampányokat partnerei és célközönsége körében is népszerűsíti. A Komátál Program Kárpát-medencei alkotópályázat megvalósításában is aktívan együttműködünk egymással.

– Adódik a kérdés, hogyan szerveződik a NOE? Kik a munkatársai? Mennyire van lehetőség megismerni egymást az ország távolabbi részein dolgozókkal?

– Központunk Budapesten, a Március 15. téren található. Itt dolgoznak titkársági kollégáink, akik közt rendezvényszervező, gazdaságis, külügyes, jogász éppúgy van, mint adminisztrátor. Tag-egyesületeinkkel, amelyekből közel kétszáz van az országban, s egyéni tagjainkkal, akik mintegy négyezer-ötszázan vannak, ők, illetve hét régiós vezetőnk tartják a kapcsolatot. Történeti okokból nem az uniós régióbeosztást követjük. Hét regionális központunk működik: Felső-Duna (Győr), Közép-Magyarország (Monor), Dél-Alföld (Orosháza), Al-Duna (Pécs), Fel-

ső-Tisza (Debrecen), Balaton (Nyírad). Minden kollégám neve és elérhetősége megtalálható a noe.hu oldalon. Segítségükkel és e-mail rendszerünkkel folyamatosan tartjuk a kapcsolatot tagjainkkal, ami nem egyszerű feladat, hiszen az ország minden szegletében megtalálhatóak vagyunk. Az egyesületet egy kilenctagú elnökség irányítja, az ő személyük szintén megismerhető a honlapunkon. Egyesületként természetesen választmányi üléseket, közgyűléseket tartunk, ahol a legnagyobb volumenű kérdéseket vitatjuk meg.

Nemzetközi szerepvállalás

– Megalakulása, 1987 óta, hogyan változott az egyesület?

– Nagyon büszkék vagyunk rá, hogy alapításunk óta értékrendünk nem változott, az alapszabályban rögzített céljaink azóta is érvényesek: az élet és az anyaság tiszteletére nevelés, a házasságért és a jövő generációért érzett felelősség erősítése, a nagycsaládok sajátos érdekeinek képviselése és szolgálata, a nagycsaládok egymást ismerő és segítő közösségekké szervezése. A NOE pártoktól, felekezettől, ideológiáktól mentesen tevékenykedik. A sokszínű tagságot összetartó közös érték: a család. Ugyanakkor az eltelt harmincegy év változásokat is hozott. Ilyen például az, hogy három fő feladatunk sorrendje megváltozott, napjainkban az értékelmutatás és a közösségépítés került előtérbe. Az érdekvédelem természetesen ugyanolyan fontos maradt, de a hangsúly eltolódott az érdekvédelem belül is. A mai globális viszonyok között egyre fontosabbá válik, hogy alapértékeinket nemzetközi szinten is megjelenítsük, képviseljük, hiszen másként a nemzetközi fórumok

Mellény is jár a vízi programhoz

döntéshozói azt nem is tudnák figyelembe venni. Szerencsére a felerősödött nemzetközi szerepvállalásunk már komoly elismeréseket is szerzett egyesületünknek az elmúlt évben: IFFD Családi Díj, Európai Polgár díj. Előbbi a Családfejlődésért Nemzetközi Szövetség (IFFD), amely az ENSZ mellett működő széles látókörrel rendelkező, független, nonprofit szövetség, míg utóbbi az Európai Parlament díja. A másik változás szintén az idő múlásához köthető. Alapítóink közül többen már nagyszülőkké, nyugdíjasokká váltak. Ezért programjaink kialakítása során nem csupán a kisgyermekesek, de az idősebbek igényeire is igyekszünk figyelni.

Babaköszöntőtől a családkongresszusig

Több új programunk és kezdeményezésünk valósult meg az elmúlt években – mondja az elnök asszony – Ilyen a Családszervezetek konferenciája, amelyet negyedévente, átlagosan huszonöt partnerszervezet bevonásával tartunk, s amely egyfajta operatív egyeztető funkciót is ellát. Nagyon fontos új programunk a Babaköszöntő, amelyet három éve május első vasárnapján tartunk, s ahol az előző évben született kicsiket ünnepeljük a Hajógyári-szigeten. Amolyan nagycsaládos születésnap ez, tavaly 321 újszülöttünk volt, s közel százat vendégül is láthattunk közülük. Idén már 441 baba születését ünnepelhetjük. Rendszeresen tartunk vezetőképzéseket, hiszen az egyesületi munka is egyre professzionálisabb hozzáállást igényel. Itt a kommunikációs képzéstől, a közéleti kurzusokon át, a pályázati ismeretekig számtalan módon képezzük tagjainkat, vezetőinket. Szintén hagyományos programunk az Őszi Találkozó, amelyen három-hatezer tagunk vesz részt.

A program minden évben vándorol, mert egyik célja épp Magyarország megismerése. Az országos programok mellett régióként is szervezünk találkozokat, így egy évben hét alkalommal gyűlünk össze, szintén több ezren. Ezeken a találkozókön igyekszünk partnereinknek is bemutatkozási lehetőséget biztosítani, így sokan kitelepülnek, s velünk töltik a napot. A szakmai programok közül kiemelkedik még a Családkongresszus, amely egy nemzetközi szakmai fórum, s átlagosan ötévente kerül rá sor. Nagyobb programunk a Családbarát Önkormányzat Díj, amellyel a törvényi előírásokon felül a családok érdekében tevékenykedő önkormányzatokat díjazzuk. Említhetném még a házasság hetének, az anyák napjának megünneplését is.

– Milyen szolgáltatásokat nyújt a NOE?

– A NOE tevékenysége szinte az emberi élet minden területét felöleli. Mint kiemelten közhasznú szervezet, nem csupán a szorosán vett tagsággal tartjuk a kapcsolatot, hanem mindenkiel, aki – bármilyen okból – hozzánk fordul segítségért. Az egyesület központjában

többféle ingyenes tanácsadó szolgáltatás is működik: általános jogsegély (NOE-FON), otthonteremtés, családi és szociális ellátások, fogyasztóvédelem, gyermeknevelés. Fontos feladatunk továbbá a gyermekek és fiatalok közéleti nevelése, a természet szeretetére, óvására és a környezettudatos magatartásra nevelés, a szenvedélybetegségek megelőzése, az egészségfejlesztés. Az egyesület vezetésével működik a pécsi Család, Esélyteremtési és Önkéntes Ház is. Mindemellert adománygyűjtéseket is szervezünk: évente két alkalommal, az egyik áruházlánccal közösen, gyűjtenek fiataljaink. Egyik alkalommal a fiatal házások, másik alkalommal az idősek támogatása a cél. Működik Angyali Csomagküldő Szolgálatunk, amelyben önkéntes felajánlásokat gyűjtünk célzottan egy adott család támogatására. Évente több támogatáskérő levelet kapunk, s az ezekben megfogalmazott kérések alapján várjuk a felajánlásokat, ezzel is bearanyozva az adott család karácsonyát. Emellett művészeti pályázatokat is hirdetünk, amelyekből már két gyönyörűen kivitelezett könyvünk is készült: a Miért lettem nagycsaládos? és a

Természetes, hogy mindig gyerekek vannak körülöttünk

Kardosné Gyurkó Katalin férjével és gyermekeikkel

Nagycsaládosok meséi című kiadványok nagy sikert arattak tagjaink körében is. Most épp a legutóbbi, az örökbefogadásról szóló pályázatunk könyv alá rendezésén dolgozunk.

Negyvenkilenc pár zokni

– *Mikor és miért vállalkozott az elnöki poszt betöltésére?*

– Nagyon személyes okból váltam a szolgálatot úgy tíz esztendeje, s 2016-ban választottak meg a NOE elnökének. Férjem nagyon súlyos, daganatos betegségben szenvedett, s összejt-transzplantációs műtétre volt szükség ahhoz, hogy eredményes legyen a kezelés. Amikor meggyógyult, olyan hálát éreztem, hogy felajánlottam szolgálataimat az Úristennek, s ő a nagycsaládosokhoz vezetett. Számomra a család ajándék.

– *Mennyire készült tudatosan a gyermekvállalásra?*

– Egyeként nőttem fel, de olyan minták voltak előttem, hogy elhatároztam: nagycsaládban akarok élni, sok gyermeket akarok. Az igazsághoz azonban hozzá tartozik, hogy a második gyermek után elfáradtunk, úgy éreztük nem va-

gyunk alkalmasak szülőnek. Aztán a harmadik gyermekünk váratlanul érkezett közénk, s vele minden elsimult bennünk és körülöttünk. A pocakos kismamákat látva azt éreztem, hogy vágyom még gyerekekre, így születtek később az

ikrek. Az eredeti elhatározást követően nagyon sok döntési helyzet volt az életemben, amíg végre igazán nagycsaládnak lett, de megérte, nagyon élvezzük.

– *Milyen nevelési elveket vall?*

– A nagycsalád megszabadít a világi hívságoktól, megtanít az odafigyelésre. Ahol hetente negyvenkilenc pár zokni fogy, ott mindenkinek részt kell vennie a család életében, s ki kell vennie a részét a feladatokból. Fontos, hogy a gyermekek meg tudják győzni egymást, arról, hogy mit, miért akarnak, s mi ezt tudatosan fejlesztettük náluk. De van egy másik fontos nevelési eszközünk is a családban: az ölelő-kártya. Karácsonyi ajándékként adtuk a gyerekeknek, s arra jogosította fel őket, hogy amikor felmutatják, kapjanak egy ölelést. Ők ezt akkor is felmutatják, amikor épp rosszak. De az ölelés akkor is jár.

KARDOSNÉ GYURKÓ KATALIN 2016 áprilisa óta a Nagycsaládosok Országos Egyesületének elnöke. Korábban, 2010 és 2016 között az egyesület teljes pénzügyi és adminisztratív vezetése. Emellett alapítója a „Ága-Boga” Nagycsaládosok Érdi Egyesületének. Közgazdász és vállalkozási menedzser végzettségeket szerzett a Modern Üzleti Tudományok Főiskoláján és a Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetemen. Projektmenedzserként részt vett „A családi közösségi kezdeményezések és programok megerősítése” tárgyban kiírt TÁMOP-5.5.1. pályázat keretében megvalósult családkongresszus megszervezésében. Két éven át vezette a nagycsaládos szülők és fiatalok számára megszervezett Varga Domokos Nagycsaládos Közéleti Kollégiumot. A kurzus célja a házasság, a gyermekvállalás közéletben betöltött szerepének erősítése volt. Tapasztalatokat szerzett 2009 és 2013 között Érd Megyei Jogú Város ifjúsági referenseként az oktatásügy és a szociális terület, valamint az ifjúságpolitika területén. Öt gyermek édesanyja. A NOE-díj mellett munkájáért 2014-ben Magyar Arany Érdemkereszt állami kitüntetésben részesült. Családjával 2016-ban elnyerte az Érd városa által adományozott „Év Családjá Díjat” – 2018 májusában a családalapítás és a gyermeknevelés támogatása, a családok jólétének növelése érdekében, továbbá a családvédelem területén kifejtett kiemelkedő szakmai vagy közszolgálati tevékenység elismerésére adományozható Pro Familiis-díjban részesült.

R. SIMOR KATALIN: Magyar-népművelés szakon végzett a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetemen, majd másoddiplomát szerzett a MUOSZ Bálint György Újságíró Akadémiáján. Elsősorban a kommunikáció és a média területén végzett szakmai munkát az elmúlt három évtizedben. Újságíróként dolgozott országos és helyi lapok kulturális rovatában, a debreceni helyi televíziók és rádiók szerkesztő-műsorvezetőjeként, illetve PR-osként is. Két könyve jelent meg Elmondom magamnak és A játék emléke címmel. Hat évet tanított intézményi kommunikátor szakon a nyíregyházi főiskola kihelyezett, debreceni tagozatán. 2013 februárjától a Nemzeti Művelődési Intézet Hajdú-Bihar Megyei Igazgatóságának módszertani referense.